

# DÉLMAGYARORSZÁG

**SZEGED.** Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, közlőkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. - Távirat és levélcím: Délmagyarország, Szeged

**Péntek, 1936 október 9.**

**Ara 10 fillér**

**XII. évfolyam, 239. sz.**

**ELŐFIZETÉS:** Havonta helyben 3,20 vidéken és Budapesten 3,60, külföldön 6,40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 10, vasár- és ünnepnap 16 fill. Hirdetések elvétele tarifa szerint. Meglévő előfizetők újratelepítésével naponta reggel.

## A magyar politika utja

A parlament kupolacsarnoka, ahonnan utolsó útjára kísérik a halott miniszterelnököket, most öltözik a gyász fekete színeibe, az ország kormányzója előtt pedig folynak a kihallgatások, amelyekből ki kell alakulni a magyar politika jövődjének. Időrendileg a halott miniszterelnök és az élő politika mégegyszer találkoznak egymással. Szimbolikusan az ember mulandóságát és a nemzeti élet örökkévalóságát, vagy legalább is emberi életet sokszorosan meghaladó méreteit jelképezi a véget jelentő katafalk ácsolása és ugyanakkor a jövő politika útjainak keresése.

Történelmi értéktétel mondani emberekről és felállítani történelmi periodusoknak mérlegét, amíg élnek a szereplők, vagy amíg le sem száradtak a könnyek, melyeket értük hullatnak azok, akik bennük mindenkinél többet vesztek, hiu és hiábavaló feladat. Az emberi közelség megváltoztatja az arányokat és a távlatot, amely pedig szükséges ahhoz, hogy történelem legyen a jelenből, melynek mi is részesei vagyunk. De más az, ha történelmet keresünk ott, ahol még lüktetnek a mának érzései, szenvedélyei és indulatai és más az, ha a mementó magabizallságának perceiben, melyeket a csontkezü hatalom parancsol reánk, akár a legutolsó negyedórák tapasztalatait a jövő számára próbáljuk érvényesíteni.

Függetlenül minden pártpolitikai beállítottságtól, az elhunyt miniszterelnök a magabizasság és legmagasabbfokú optimizmusnak volt képviselője a politikában. Ez a vérmérsékleti optimizmus, amely a gondviselésnek mindenesetre értékben fel nem becsülhető ajándéka, amelyet éppen Gömbös Gyula esetében igazolni látszott közéleti sikereinek sorozata és aránylag rövid időre terjedő pályájának kivételesen gyors felfelé ívelése, bizonyára alkalmas volt arra, hogy nagyon sok személyi és tárgyi nehézségen átgátna őt és kisebbnek láttassa vele azokat az akadályokat, amelyekkel a magyar politikának belső és külső vonatkozásokban egyaránt meg kell küzdenie s amelyek nála töprengőbb hajlandóságu egyéniségeket talán eltérő útemre, sőt egyes esetekben megtorpanásra is késztettek volna.

A politikában a megfontoló gondolkodás mellett legalább is egyenrangú jelentősége van a helyes megérzésnek, amit kiokoskodni és könyvekből megtanulni nem lehet. Ez a mindenkor megérzés az, amely az egész nemzet multjára vonatkoztatva az államfenntartó ösztön képében jelenik meg szemünk előtt, az egyeseknél pedig azt diktálja, hogy adott esetekben, adott helyzetekkel szemben mit kell cselekedniük. Ebből a szempontból nézve és mérlegelve a magyar politika szükségleteit, célkitűzéseit és lehetőségeit, kettőt lehet megállapítanunk. Az egyik megállapítás az, hogy a nemzeti összeomlás nagy szerencsétlensége óta a külpolitika fokozottan döntő jelentőségű tényezője lett a nemzet életének s a belpolitikának nem lehet fontosabb célja, minthogy idehaza olyan légkört teremtsen, amely a magyar viszonyokat föléje emeli más országok belállapottainak és megteremti az előfeltételeket a nemzet előtt lebegő külpolitikai célkitűzések eléréséhez. A másik megállapítás, személyi,

mondhatnók pártközi természetű. Vannak olyan külpolitikai kérdések, helyesebben elve, melyekben idebent nem lehetnek ellentétek, legfeljebb csak árnyalati különbségek keresztülvitelük és megvalósításuk módja és ideje tekintetében.

Melyek azok a kérdések, melyekben találkozik az egész magyar közvélemény nézete? Az egyik az, hogy a trianoni békediktátummal Magyarország sorsát és jövődjét elintéztetnek nem tekintheti. Ez nem titok; idehaza nincs senki, aki szembehelyezkedne a revízió gondolatával és kormánynyilatkozatok juttatták kifejezésre ezt a gondolatot a barátságos és semleges külföld irányában. De ezzel szorosan összefügg a második és harmadik tétel, amely úgy hangzik, hogy külpolitikai céljait Magyarország békés eszközök igénybevételével és minden olyan kalandos kísérletnek a kikapcsolásával akarja megvalósítani, amely magának az országnak

és nemzetnek sorsát tenné kockára. A ma politikusi sem téveszthetik szem elől Deák Ferenc bölcs mondását, hogy a hazáért mindent szabad kockáztatni, csak magát a hazát nem.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a kormányzó kihallgatások során, amelyek új légkört akarnak teremteni a régi feladatok megoldásához, ez a felfogás fog kifejezésre jutni valamennyi párt képviselői részéről. És szeretnénk remélni, hogy olyan következtetések szűrődnek is le a kihallgatásokból, hogy azok egy betegség tartamára kötött hallgatólagos fegyverszüneten túlterjedőleg tényleg alkalmasak lesznek a belső politikai légkör tartós megjavítására. Mert csak ez adhatja meg igazán a reális jogosságát az elhunyt miniszterelnök személyi optimizmusának, melyet tárgyi formában szeretnénk a siron túl is átmenteni és megőrizni az egész magyar jövődjé számára.

## Gömbös Gyula ravatala a parlament kupolacsarnokában

**A halott miniszterelnök útja Münchenből Budapestig**

A nagyszabású müncheni gyászünnepség után csütörtökön reggel magyar területre ért a gyászvonat, amely Gömbös Gyula miniszterelnök holttestét Budapestre szállította. Münchenből a bajor-osztrák határig német katonai küldöttség kísérte a vonatot, a határállomáson Hóman kultuszminiszter táviratban mondott köszönetet Hitlernek azért a megbecsülésért, amelyben Németország az elhunytat részesítette.

A gyorsvonatot

Salzburgban

a helytartó és a polgármester vezetésével a városi vezetés fogadta, hatalmas piros-fehér szalagu koszorút helyezett el a koporsóra. Néhány perccel hét óra előtt futott be a vonat

a bécsi West-Bahnhofra,

amely a hajnali szürkületben is mozgalmas képet mutatott. Rudnay Lajos magyar követ a követség teljes személyzetével várta a vonatot, a pályaudvar mellett diszszázad állt őrt. A gyászünnepség a pályaudvar indulási oldalán zajlott le, ahol a gárdazászlóalj diszszázada állott őrt. Feketébe öltözve megjelent Schuschnigg kancellár, Stockinger kereskedelmi miniszter, Schmidt külügyi államtitkár, Zehner altábornagy, hadügyi államtitkár, Hawelmayer tábornok, Bécs katonai parancsnoka, a rendőrség parancsnoka, Salata bécsi olasz követ és még sok magasrangú osztrák állami tisztviselő.

Az osztrák kancellár fehér és vörös dáiálkból készült koszorút helyezett el Gömbös koporsóján. A koszoru szalagján a következő felírás állt: „In treuer Kameradschaft: Kurt von Schuschnigg”. A

vonat elindulásakor a katonazenekar gyászdulót játszott.

Hegyeshalomnál fekete zászlók, diszörsegek és katonazenekarok fogadták a gyászvonatot. Az állomáson Tahy László államtitkár, Marton Béla vezetésével a Nep-képviselők nagy csoportja állt meg, amikor a vonat be-futott. Marton Béla a fekete gyászkocsi előtt kissé megtántorodott és zokogva ráborult Sztranyavszky Sándorra, aki szintén hangosan zokogott. Radochay László főispán helyezte el a vármegye koszorúját. A vonat gyászdalok kíséretében futott ki az állomásról.

Győrött

is, ahol csak két percig állott a vonat, gyászünnepség zajlott le, majd a vonat tovább robogott és 11 óra 27 perckor futott be a kelenföldi pályaudvarra. Itt is nagy tömeg várta a vonatot.

A kormány tagjai

a Keleti-pályaudvaron

sorakoztak fel. Elsőnek Kozma Miklós és Kánya Kálmán érkezett meg, aztán sorba jöttek: Ulain Ferenc, Matolcsy Mátyás, Urban Gáspár, Mikecz Ödön, báró Voynich Miklós, Bárczay István, Somkuthy honvédelmi miniszter, gróf Teleky Pál, báró Radvánszky Albert, Baross Gábor, Antal István, Lamotte Károly, Fabinyi Tihamér, Bessenyei Zénó, Ivády Béla, az olasz, német, osztrák követek, Raffay Sándor, Ravasz László, Korniss Gyula és még számosan.

## A halott miniszterelnök Budapesten

A vonat háromnegyed 12 órakor érkezett meg a pályaudvarra. A pályaudvar előtt meggyújtották a hatalmas kandalábereket és a csendőrek díszruhás sorfala között katafalkra helyezték a koporsót. A pályaudvar előtt ezrekre menő tömeg gyűlt össze. A pályaudvar egész környékét fekete drapériákkal vonták be.

Amikor a vonat megállott, vigyázz állásban, némán tisztelegtek a jelenlevők. Egy vasúti tisztviselő a koporsót hozó kocsihoz lépett, le-

szedte a plombát és felnyitotta a kocsiját.

A következő kocsiból egymás után léptek ki Hóman Bálint kultuszminiszter, Sztranyavszky Sándor, vitéz Biró György képviselő, vitéz Rácz Jenő altábornagy. Mögöttük lépett ki a kocsiból gyászban Gömbös Gyuláné, akit leánya és fiai követtek. Velük jött vitéz Szakvály Emil alezredes, Tahy államtitkár. A határ elé utazott Gömbös Gyula édesanyja és két nővére is.